

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő: **Cs. Szabó Kálmán.**

Szerkesztő
és laptulajdonos: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítanak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér sora 25 kr.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Az iparproblema.

Szívesen üdvözljük azt a hazafias akciózt, amely Győrött és Temesvárott az ipar- és kereskedelmi kamarákból a magyar ipar támogatására kiindult s kívánjuk, hogy ne legyen hasonló ez a fellendülés ama bizonyos szalmatüzekhez, amelyek kigyultak és elaludtak rövid időközökben, mintegy bizonyosságul annak, hogy egységes és erőteljes közgazdasági akciónak ez az ország nem talaja. Együttal örömmel jegyezzük fel Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter jóindulatú törekvéseit is, amelyeknek az a célja, hogy az állami üzemek szükségleteinek a beszerzésénél foglalkozást kapjon a kis- és középipar is. Előttünk, kik azt valljuk és hirdetjük, hogy ennek az országnak a boldogulása attól függ, hogy a gazdaság-politika tud-e szakítani a kapitalizmussal, az a főkérdés, vajjon az iparpolitika képes-e arra a magaslatra emelkedni, hogy nálunk nem az a problema, hogy az iparvállalatokban a pénz jöjjön forgalomba, az kamatoztassék minél nyereségesebben, hanem nemzeti köteletség a munkáskezet táplálni. Ez az oka, hogy mi nem a gyáriparért lelkesedünk, hanem ami az iparfejlődésnek a magasabb hatványa, hanem igenis mi az alapműveletek helyes keresztülvitelét követeljük. Elrontott gyáriparból nehéz lemenni ismét a kis- és középiparra, de a jól megágyazott kis- és középiparnak természetes kifejlődése a nagyipar.

Ha most már ezt vizsgáljuk, hogy az állam és a társadalom mit tett az ipar fejlesztésére, fájdalommal kell megállapítanunk, hogy dédelgetett gyermek volt mindenkor a gyáripar s minden időben mostoha volt az egyéni szorgalomtól, a képességtől függő kis- és középipar.

Némely katonai szállítást kivéve az állam az ő millióit a gyáriparban dolgozó nagy töke sodrába dobálta. A törvényhatóságok, az állami intézetek a legraffináltabb központosítással tudták a szükségleteik beszerzését ipari vállalkozás helyett közönséges pénzvállalkozássá sülyeszteni, aminek az lón a természetes következménye, hogy az adózó polgár, aki csak két keze becsületes munkájára támaszkodott, de nem állott mögötte a vállalkozói kockázatban osztozkodó magán vagy nyilvános számadásra kötelezett uzsora-intézet, még csak közelébe sem juthatott annak, hogy osztozzék az állam ipari kiszolgálásában. Ebben a perverzítésben igazán bámulatos sikereket értünk el. Így például a helységnevekről szóló törvény elrendeli, hogy az ország területén az összes határjelző oszlopok központilag állítandók elő. Tudják, mit jelent ez az egyetlen intézkedés? Azt, hogy az ország összes törvényhatóságaiban egyetlen egy pénzes vállalkozó megöli az ács, az asztalos, a mázó, a kovács, a lakatos munkáját. Igaz, hogy könnyebb egy nagy vállalkozóval számolkodni, mint négy-öt száz kisiparossal vesződni, de kérdjük, vajjon támogatása-e az iparnak ez a bürokrata központosítás, ami végeredményében csak a nagytökének adott prémium. És ez így megy végig az egész közigazgatáson. Vasut, posta, távirat, igazságszolgáltatás, pénzügy, tébolyda, kórház felülről igazítottatván, nem táplálja a vidéki ipart, hanem a nagy vállalkozásban dolgozó kapitalizmust juttatja busás nyereségekhez. Ebben a rendszerben van a legnagyobb hibája a mi iparpolitikánknak. És ezt nem gyógyítja meg a kamarák hirtelen fellobbanása, hazai iparrajongása, ennek a bajnak az orvoslá-

sára öntudatos kormányzati politika szükséges, amely szakít a nagy vállalatokkal való érintkezés kellemetességeivel s leereszkedik a vidéki kisiparosokkal való közvetlen összeköttetéshez.

Hogy iparunknak még itthon sincs piaca, abban jórészt okozhatjuk a közvetítő kereskedelmet is. Ennek célpontja mindig az olcsóbb beszerzési forrás. Ha az osztrák gyáros olcsóbban adja a portékát, kedvezőbb fizetési feltételeket szab, a budapesti nagykereskedő, aki a zónatarifa egyik nem legutolsó áldásaképpen szerencsésen szétrombolta a vidéki kereskedelmi központokat, nem sajnálja a szaladgálást Bécsbe, Prágába, Brünnbe még olyan portékáért sem, a mi itthon kapható volna. Az osztrák iparverseny mégsem volna reánk nézve olyan nyomasztó, ha a kereskedelemnek volnának vidéki központjai, mint voltak a zónatarifa előtt, mert a központok körül nem egy helyütt és nem egy iparcikkben virágzó ipar volna teremthető, amit ma lehetlenné tesz a főváros illegitim kereskedelmi tulsulya, amely immár agyonnyomja a vidék kereskedelmét vele együtt iparát.

Az ipari problema meg nem oldható másként, mint tervszerűen keresztülvitt szétosztásával annak a fogyasztásnak, amelyet az állam a költségvetésből fedez s a kereskedelmi vállalkozás közvetít. Az elsőt az állam közvetlenül elintézheti, a második mód keresztülvitelére az állam egyik hatalmas eszköze a tarifapolitika s a kis, valamint a középipar hathatóssabb támogatása, mint eddig. Ezekkel az eszközökkel meg lehet teremteni a magyar ipart, ennek első sorban egy erős kis- és közép tagozatát, majd magasabb hatványát, a gyáripart.

Sirhant és szobor.

Segesvár, július 30.

I.

Itt állok a legszomorubb csatamezőn. Ahogy belemerül borus tekintetem a messzeségbe, még ködök fekszik meg a fehéregyházi csatásik határait, míg itt mellettem, körülöttem ezer és ezer ember tolong ünnepelve, zajongva s az egész képre káprázatos fátylat borít a szárnybontó napsugár.

Csodás kép! Ime menték lobognak, százcárnczu ingujj röpköd, paripák dobognak, a patkók csattogása hallik és ott a dombok alján dörren az ágyu . . . Cifra inges, cifra mentés leventék robognak a horkoló paripákon, a tekintetük villog, a napbarnított arczukon a nemes büszkeség lángja ég. Mi hozta össze ezeket a daliákat? Amott fekete ingujjban, nyitott dolmányban a bihari lovasok, itt a jászknok, távolabb panyókára vetett mentében, testhez simuló magyar ruhában a udvarhelyszékiek. Mi vezette e délczeg leventéket a vadvirágos csatásikra? És mi a többi ezernyi-ezer embert? Azt a szekértábor ott a lankás oldalon, ezeket a csillogó urakat az ország nagyjait, a délibábos rónák, az égszagató bérczek népét? Ágyu dörren . . . Talán harc van itt, hazaszerető népnek titáni harca? . . .

Elfogulva nézem a káprázatos képet és előttem áll a lánglelkű költő alakja, a mint egy nem kevésbé káprázatos képen borongott el lobogó tekintettel — ötven év előtt! . . .

Amott a lankás oldalon a szekértábor . . . ott

vágtatnak robogó paripákon villogó tekintetű daliák . . . elől Osztrolenka hőse. Kozáklovasok nyomulnak ott előre . . . Ágyu dörög . . . Omlik a vér . . . Vége! . . .

Itt állott félszázaddal ezelőtt a dalnok, itt reszketett meg nagy lelke kétségbeesett fájdalomtól, látva, mint hull porba népének virága . . . Oh, szent ez a hely! Magyarok, imádkozunk! . . .

*

Ezernyi ezer ember tódul a szent sirhoz. Ujra eljött a nagy temetési nap. Hullanak a koszorúk négyszáz honvédbősnak csöndes nyugvóhelyére, a szent halomra, a mely alatt a hősök hőse, a dalnokok dalnoka szóvi merész, egetvivő álmait — világszabadságról . . .

Petőfi! Ez az egy szó lebeg minden ajkon, ez a név itt az imádság! A dalnok izzó lelke itt lobog s azoknak, a kik beszédekben újra temetik a halhatatlant, ez az izzó lélek ihleti ajkát örökszép imádságra.

A szent sir előtt fehér ruhás leányok állnak. Kosár a karjukon, melyben virág és kavics van. Virág a fehéregyházi csatásikról és kavics, medréből a kis Sárpataknak, ott a ködbevesző határszélen, ahol utoljára láták borus tekintettel merengeni a dalnokot.

S a kis leánykezek fáradhatlanul osztják a virágot és kavicsot az ünneplő népnek. Gyöngéd figyelem, melyet csak ártatlan leánylelek gondolhat ki. A fiatal honleányok: báró Eichelburg Adrienne, Kedves Margit, Lendvay Gabriella, Fülöp Ilonka és még többen így áldoznak a dalnok emlékének.

De ime beszél a székelyek szónoka. A fehéregyházi csatásikon messze dörög a szó s ott a lankás hegyoldalon mozdulatlan a szekértábor. Ötezer székely imádkozik! . . . Szent pillanat!

És kérdi a szónok:

Itt vagy én székely népem? Itt vagy-e ünnepelni a szabadság-dalnokot, a szabadság hőst?

A székelytábor megmozdul. Fölbogognak a tekintetek, kigyulnak az arczok s ötezer ajakról zug a szó:

— Itt vagyok! Itt vagyok!

Oh, te derék, igazlelkű székelynép, Gábor Áron romlatlan tiszta népe. Mennyi benned a kegyelet, mennyi a szeretet! Hargittán tuli országból eljöttél, hogy leborulj a nagy költő sirjához, hogy a te mező virágait is ráhíntesd arra a szent sirra, amelynek legnagyobb hallotja annyira szeretted téged. Én édes székely népem de boldog vagyok, de hogy én is székelynek születtem! . . .

*

Óreg, ráncos, fehérhaju asszony áll a sir előtt. Karton kendő van a fejére huzva, reszkető kezében olvasót szorongat. Körötte megáll a tolongó sokaság és áhitattal nézi a fehérhaju asszonyt.

A fehérhaju asszony imádkozik. Mellette egy csöpp kis fiu áll. Meztláb, ingujjban, árvaleányhajas, bokrétás kalappal a fején. A kis fiu szepeg és félénken fogja a fehérhaju asszonynak, a nagyanyónak a szoknyáját.

A nagy anyó egyszerre csak leborul a földre. Reszkető ajaka ráforr a barna rögökre. A szeméből könny szivárog elő s megfogja a kis unokája kezét:

Belföld.

A közös kiadások és a delegációk. A delegációk idején őszi ülésére már formálódni kezdenek ama követelések, amikkel a közös kormányval szemben a parlamentek küldötteinek meg kell birkóznok. Mint általában, most is úgy szerepel a közös hadügyminiszter, mint kielégíthetetlen és örökké költségekre szomjas képviselője a monarchia haderejének. A múlt évben utólag megszavazott harmincz millió részlettörlesztésén kívül az idén még új költségek megszavazását fogja kérni a közös hadügyminiszter és pedig az erdek szaporítása, a legénység ellátásának javítása és a tisztai fizetések emelése czimén. Ezek közül a katonatisztek fizetésfölemelésének tervezete már annyira készen van, hogy abból meg lehet állapítani, hogy körülbelül mennyi lesz ezen a czimen a hadügyminiszter tulkövetelése. A tervezet szerint fizetésjavításban a katonatisztek ezredestől lefelé s a megfelelő rangosztálybeli katona lelkészek, hadbírák, orvosok és katonai tisztviselők részesülnek. Eszerint ezentul kapna a hadnagy 600 frt helyett 840 frtot, a főhadnagy 720 frt helyett 1020 frtot, a másodosztályú százados 900 frt helyett 1200 frtot, az első osztályú százados 1200 frt helyett 1500 frtot, az őrnagy 1680 frt helyett 2100 frtot, az alvezredes 2100 frt helyett 2500 illetőleg 3000 frtot, az ezredes 3000 ezer frt helyett 3600 frtot. A tisztifizetések ilyen emelése a költségekben 6.142,240 frt állandó emelést tesz szükségessé.

Katonai növendékek a reáliskolákban és főtanodákban. Ugy a magyar, mint az osztrák vallás- és közoktatásügyi miniszter saját hatáskörében körrendeletet bocsátott ki, melyben kijelenti, hogy — a mennyire ezt az iskolatörvények lehetővé teszik — kész megkönnyíteni azon katonai növendékek vizsgálatát, kik a katonaiskolából reáliskolába vagy középtanodába akarnak átlépni. Megkönnyítették továbbá az átlépés a katonai főreáliskolából a technikai szakra vagy főreáliskolákba.

Petőfi sirjánál.

A délibábos rónán, bérczek ölén, csörgő patak mellett és erdők között, virágok ölén, rozmaring kelyhében: ott van az Ő sirja mindenütt, hol a magyar föld elterül. Lelke széteszlott a végtelenségben, berepült a csendes hajlékba mindenüvé, hol édes anyanyelvünk zengzetes szava hallszik. Minden magyar érzi merre van ő, és mégis kérdezzük, hol van lánglelkű bajnokunk, pedig itt van miközöttünk és örökre él. És mégis találunk egy megszentelt helyet a gyászos Segesvárnál, ahol a teste pihen, hol

— Térdelj le fiam és csókold meg ezt a szent földet. Tudod ki nyugszik itten? Petőfi!...

A kis fiu térdre borul a földre. Ártatlan lelke talán megsejti, hogy ki az a Petőfi, elfogódva, komolyan csókolja meg a hideg rögöt.

Ott a sirhant körül sirnak az emberek...

*

Hull a virág a hősök sirjára, illata messze terjeng a vadvirágos csatasík felett. A messze hátrának kékes vonaláról tovarebbennek a ködök, — ott Segesvár felé azon a dombon, melynek oldalát haragos piros pipacs, sárgafejű pitypang verte ki, ragyogva ömlik el a nyári nap ragyogó világa... Mintha csillogó aureole borulna arra a dombra, minden szem odanéz... 1849 július 31-én ott látták Petőfit utoljára!...

II.

Talpra magyar,
Hi a baza;
Itt az idő
Most vagy soha!

A segesvári vár fokáról harsogva zendül a gyujtó szabadságdal s a fenséges szobor, a halhatatlan költő ércalakja kinyujtott jobbával merész, nyílt homlokával mintha borongva hallgatná a dalt, lánglelkének a fenséges szikráját... Mintha viszhangja kelne a hideg érczajkon a dalnak, a nemzet-ébresztő, hatalmas riadóknak...

A várfokon, melyet a messze távolba vesző fehéregyházi harczmező ural, el hal a szabadság ihletett dala, az érczszobor viszhangozó ajkáról elröppen oda a szent sirhalomhoz s a költő álma attól oly szép, oly káprázatos...

Babékoszoruk hullanak zörögve a szobor lábaihoz, talapzatára virágokat hintenek s az emberek ezrei újból imádkoznak...

*

Ötezer székely vonul el a költő ércalakja mel-

névtelen hősök között alszik a világszabadság legnagyobb nevű bajnoka.

Körülállottuk a sirt s reábulott az áldást kérő szavunk, hogy nyugodjék csendesen, míg éreztük, hogy lelke kiszállt a rideg sirból s mi közöttünk, szerette magyarjai között oszlott szét.

Ott állottunk összesereglett fiai e nagy hazának, ott állottunk áthatva az érzelem ezerféle benyomásaitól, mely mind csak Petőfiről beszélt. Öröm és bánat könnye egygyé forrt és áldást kérve hullott a rögre le, mely drága tetemét fedi. A fájdalomban egyesültünk, az örömben összeforrt szívünk. hogy ő a mi testvérünk, egy test, egy vér mivélünk.

S meghajtotta zászlóját a vén Európa is a szellemóriás magyarvérrel megszentelt sirja előtt s az ünneplő sereg az egész világ bámuló hódolatát látta a sir mellett. Költő volt, ki egy egész századot aranyozott meg s megfordította az idő lassan haladó kerekét s erős kezével új irányt adott.

Letérdelünk, hogy felmagasztalódjunk szent neve mellett. Sohájja lett az érzés, fájdalom a tudat, hogy csak a holtak adhatjuk meg ezt a világraszóló ünnepet, melyet a nemzet az élőtől megtagadott.

Ott állottunk meghatottan, könnyek között a névtelenek sirja körül s méla ünnepi csendben az ima között egy politikai mozzanat játszódott le. Petőfi szelleme a nemzetiségi kérdést elosztatta s idegen ajku testvéreink eljöttek, hogy a ki lelke lánghevével szétolvastotta a rablánczot, első volt, ki a gondolatot szabadá tette és kifejezte, annak sirjánál lerójják őszinte hálájokat. A román távol tartotta magát, bizonyágát adva, hogy ily ünnepre még éretlen és alattomos természete a sötétből kimozdulni fél s irtózik a fényes nap sugarától; de ott voltak művelt százaink baráti s testvéri kezét nyujtottak felénk. A kézt megszorította a magyar s Petőfi szelleme áldását adta a kötött frigyre, hogy őszinte és igaz legyen a békülés. És tüntettek ezek a művelt századok, hogy nem azonosítják magok azokkal a hazaárulókkal, kik Bismarck sirjánál a magyar hazát felkinálták a német nemzetnek. Az a sületlen, faragatlan diák kölyök pedig saját véréből kapta a virgácsot, hogy: ne bánts a magyart!

Üdvözlét érte a szász hazafiságnak, üdvözlét az igaz érzéseknek, melyeket Petőfi megszentelt. A magyar barátság mentől régiebb, annál erősebb, ez benne van a szilaj magyar vérben s őszintén kívánjuk, hogy az új kötés régi barátsággá legyen. Ugy legyen!

A szerte szórt oláhság, Erdély nemzetiségi kérdésekkel feldult vidékein hadd folytassa alattomos

lett. Ő vezeti őket, a rabonbán, ki mindene népének, a ki úgy tud bánni az ő romlatlan lelkü székelységével, mint apa gyermekeivel. Piruló, patyolatarcu hajadonok, villogó szemü legények, asszonyok, férfiak lassan, elfogódva lépkednek el a szent szobor előtt s ahogy nyult, becsületes tekintetüket ráemelik a költő büszke, magas homlokára, szemükből annyi szeretet, annyi lelkesedés és hódolat sugárik elő, hogy a szobor ércszíve megdobban rá...

Egy székely legény a tolongó, fényes soka-ság láttára annyira zavarba jő, hogy nem látja meg a költő szobrát. Suttogva és röstelkedve kérli meg társától, hogy merre is az a szobor?

És felel neki a székely legény a kalapját megemelve és a szobor felé mutatva:

— Ahajt van ni!

S a kérdező legény arcát láng borítja el, a keze megrándul és áhíatosan, mintha templomban volna, mintha az Úr képe előtt állna, keresztet vet magára...

Oh én székely népem! Soha ki nem tudnék fogyni a te magasztalásodból; dicséretéből a te tiszta, mély lelkednek, amelyből a mint ősforrásból, zuhogva, tularadva tör elő az igazi érzés, a nagyoknak imádságos tisztelete s a hazának lángoló szeretete...

*

Halkan, nesztelenül borul le az alkonyat a szent szobor tájkára, de szétszaladnak az árnyak, mert fény és ragyogás ömlik el itt e helyen, hol a halhatatlan költő lelke bolyong.

A leomló alkonyatban elindulok egy gyaloguton a segesvári rét felé. Nehéz virágilat csap meg az uton, csipegő madarak rebbennek el lépteim zajára... Valami nótát hajt felém az alkonyi szellő, megigézve, elbűvölve állok meg és gyönyörködve hallgatom:

Juhász legény, szegény juhászlegény,
Tele pénzzel ez a kövér erszény —
Meveszem a szegénységet töled,
Rádásul add a szeretődöt.

munkáját addig, míg a magyar türelemnek is vége szakad, utat mutat a csócselék hadnak Románia felé.

De a dicső szellem nem tekintett kicsinyes érdekekre. Ő csak szent hazánk dicsőségét szomjuozta, melyet megteremtett, de ragyogásában nem láthattott. Elmentünk sirjához, hogy letegyük a soha el nem muló érdemnek a rózsafüzért. Ünnepe volt az, magasztos ünnepe, a szívek ünnepe. S habéredő borította a sirt, mely alatt a szabadság édes dalu bajnoka pihent s reábulott a napsugár táncza s a sötét sir daczára fény áradt szellemének érzetere mindenütt, fény az észben, lélekben, szívben egyaránt.

Ragyogjan csillaga örökre a magyar szabadság egén, hogy homály soha se szállhasson az édes anyaföldre. Az ő dalával rengeti a dajka a bölcsőben nyugvó gyermekét, e dal mellett alszik s lesz a sejtés értelemmé, az ő harci dala mellett megy az ifju a csatába s az ő harsonája diadalra segít.

Nyugodj te megdicsőült szellemóriás csendesen névtelen bajtársaid között az édes anyaföldben, mert a magyar szabad, miről álmodtál beteljesült s lánglelked dicső emléke miközöttünk időknél végtelenségig él!... A halhatatlanság tiéd!...

* * *

Az ünnepély lefolyását röviden itt adjuk:

Gyönyörű időben, leirhatatlan lelkesedés és országos részvét mellett történt meg az ünnepély. Hü képet adni a jelenlevőkről lehetetlen. Az ünnepély részletes leírását hozták már a napilapok, mi csak nagyjában közöljük impresszióinkat.

Óriási arányu ünnep volt ez. Ünnepe volt a népnek, ünnepe volt a demokráciának és a hazaszeretnek. *Népünnep* volt, mert jelen voltak a föld fiainak ezrei, a *demokrácia* ünnepe volt, mert résztvettek benne kiváló főuraink és a *hazaszeretet* ünnepe volt, mivel részt vettek benne a nemzetiségek közül egy páran.

Városunkból az első vonat 5 óra 15 perczkor indult el, mely után fél-fél órai különbséggel indult egymásután a következő két vonat, mindenik ezer-ezer embert vive magával a nagy ünnepre. Itthon is meglátszott az ünnepi hangulat. Az összes kereskedések zárva maradtak a Florián B. és Fia czéget kivéve. Kihaltak voltak az utcák, elment a nép a költő sirjához leróni a hala adóját.

Harmatos reggeltől ragyogó délig, ragyogó déltől a leszálló szelid alkonyatig egy ünnepély volt a fehéregyházi csatamező és a segesvári vár foka. A nemzeti kegyelet rakta le koszoruit halhatatlan költőjének sirhantjára és büszke ércszobra talapzatára.

A csatamező vadvirágos sirján ezer és ezer ember tolongott, Budapestről két külön vonat, mi-

A gyalogut végén három leány jön velem szembe. A hajuk hosszú fonatban omlik le a vállukon, potyolat ing borul puhán a keblükre, virágos kötény simul a hajjós ringó rozmaringszál derekukra.

Kézenfogva jönnek a leányok s ajkukról csengve árad a mélabus, merengő nóta:

Juhász legény, szegény juhászlegény...

Székely leányok ajkán alföldi nóta: a Petőfi nótája... Épen ezen a napon. Ezt a nótát hallgasd meg most oh, megdicsőült szellem, lánglelkű Petőfi!...

Megállítom a leányokat. Ijedten rebbennek össze, de látják a jószándékomat és mosolyognak.

— Hova valók maguk szép leányok? — kérdeztem őket

D.-ből valók — szólanak vidáman.

— Ugy? Hát akkor — kérdezem ujra, hogy valami merészet kérdezzek, amelyre annál érdekesebb lesz a felelet — hát akkor, ki a főispánjuk?

És főragyog a kérdésemre a leányok szelid tekintete és szeretettel, lelkesedve kapnak a szón:

— Főispánunk!... Ugron Gábor!

— Hm... Hát alispánjuk?

— Ugron Gábor!

— Jól van, de hát a szolgabíró, az mégis csak más?

Gondolatokba merülnek erre a leányok, tanakodnak egy ideig magukkal és a szívükkel s aztán lelkesülten, határozottan mondják:

— Az is Ugron Gábor, kérem!

*

Isten veled vadvirágos harczmező, néma ajku és mégis ékesen szóló ércszobor — Isten veled!... Alkonyat borul bár reátok, de a nemzeti kegyelet ott virraszt felettetek, aminthogy ott virrasztott a multban, virraszt a jelenben és virrasztani fog a jövőben mindörökkön örökké... Ámen!

Pakóts József.

tőlünk három és Keresztúrról egy vonat hozta az ünneplő közönséget.

Szép volt a felvonulás. Elöl csillogó öltözötű bandérium, utánuk Erdély és Magyarország főurai, vezéremerei kocsijokon. Lelkes honleányok, az irodalom ismert férfiai, képviselők, ünneplő tömeg egy csoportban hintették tele a megemlékezés illatos virágaival a meghalt hősök közös sírját, hol a legnagyobb költő is örök álmát alussza.

Virágtengerben fűdött a négyszáz honvéd és halhatatlan költő sírja, rengeteg koszorút helyezett oda a kegyelet. Oda tette le koszoruját az országgyűlés, a kormány, az akadémia, a törvényhatóságok, a Petőfi-társaság stb. stb.

Vármegyénk törvényhatóságát *Hollaki* Árpád főispán és *Jakab* Gyula alispán képviselték, akik szintén hatalmas koszorút tettek le. Koszorút küldött még le a Kaszinó és vittek magukkal a tanuló ifjak is.

Maga Segesvár, a hivatalos lobogók daczára alig látszott ünnepelni. A „zöldek“ némák voltak, oda lettek, elzárkóztak a magyarság elől, magán házon nem volt lobogó.

Annál zajosabbak voltak a székelyek, a kik majd felvették a várost ünnepi lelkesedésükkel. *Ugron* Gábor vezette a nagy serget, amely mindvégig a legpéldásabb rendet tartotta fenn.

A székelyek külön ünnepet ültek, külön szónokaik voltak. Az egész ünnepély lefolyása lélekemelő volt s bár a szónoklatok, versszavak, koszorú letételei beszédek hossza nyultak, a lelkesedett hallgatóság mindvégig kitartott.

Estefelé a székelység, amely *Ugron* hívó szavára gyűlt egybe és úgy e vezére, mint *Bartha* Miklós lángoló szavainak varázshatása alatt állott, az est leszálltával mozgósította székértáborát s hazafelé indult.

Akiket a vonatok hoztak, a pályaházhoz siettek s a legutolsó vonat kilencz órakor érkezett meg városunkba. A fővárosi küldöttségek is még aznap este visszautaztak.

A szózat nem hangzott el hiába, mert az a szabadság és egyenlőség istenének megnyilatkozása volt: Talpra magyar! És most ötven év múltán is éreztük ennek a két szónak magasztos varázsát. Erről tett tanúságot ez a nemzeti ünnep. Ott volt mindenki, akinek ereiben a hazafiasság, az ember-szeretet érzete lüktet. Aki nem lehetett ott testével, ott volt gondolatában.

És a segesvári csatatér templomává vált a magyar nemzetnek.

E templom oltárának legszebb ékessége a Petőfi-emléke.

Ujdonságok.

† **E. Kovács Gyula.**

A tragikusok tragikusa meghalt. Ha elfogadjuk azt a mondást, hogy az áldozat, a melyet eszményeinkért hozunk, mértéke a saját lelki nagyságunknak, akkor *E. Kovács* Gyula, a ki szerdán este meghalt, szobrot érdemel meg Petőfinek emléké mellett, akit olyan mélységes, olyan halálos imádatul szeretett, hogy a kultuszának az életét hozta áldozatul.

Megdöbbenünk halálának hírére, hogy az ország egyik legnagyobb színésze. Segesváron, pár lépésnyire az örök ideálja Petőfi Sándor sírjától, lehunyta örökre szemét...

... Bölcsöd fölött láthatatlan szellem suhant át, föléd hajolt és csókot nyomott gyermeki ártatlanságban tündöklő homlokodra. Senki sem látta azt, senki sem sejtette, pedig az a csók döntötte el végzettedet, ez küldött tégedet bolyongó utadra. Ábrándokkal, vágyakkal, illúziókkal fegyverkezél föl ez útra, a bolygó fény után szaladva, játszva futottad be pályádat, a mid ide nem értél.

Ha működésed kellően méltatni akarnám, úgy e feladatnak csak úgy felelhetnék meg, ha egy pillantást vetnék a lelkedbe és ott azokat a zugokat keresném föl, melyek minden tetteidben vezéreltek. Az a forró hazaszeretet, mely minden lépésedben nyilvánult, már korán érlelte meg benned azt a meggyőződést, melyet magasröptű lángelméd valóságos dogmává erősített, hogy hatalmas és nagy csak az a nemzet lehet, mely szellemileg magas fokon áll.

Most elköltözött... Megtért mesteréhez, nagy társaihoz oda, hova a hit és emberi lélek örök soványgása a jókat és igazakat küldi. Boldog ő... a Mindenható hosszu élettel ajándékozza meg... Átélté hazánkra nézve a legnehezebb idöket és ott volt az elsők között. Megadatott, hogy érezze a lelkes-

dés isteni erejét, a nagy küzdelmek és diadalok büszke örömeit! Meglátogatták a nagy földi szenvedések is, a földi élet boldogságának szükséges alkotórészei... Nemesen élt... Jó ember volt... hiven csüggött ifjúkori eszményképein, hű és kitartó a barátságban, odaadó családja szeretetében...

Az Úr magához hívta őt. Olyan volt halála is, mint élete. Itt lent nem látjuk többé, csak emlékének örökzöldje fog virulni, de ő még sem vált meg tőlünk. Tud rólunk. Valamint a végtelen térben elhintett égi testek fénye a mérhetlen távolságból eljut a mi földünkhöz, úgy az ő szeretete, mely halhatatlan lelkével egybeolvadt, megtalálja az utat azokhoz, kikhez úgy ragaszkodott, hazájához és nemzetéhez...

A vasárnapi ünnepség legkiemelkedőbb száma az ő szavai voltak. Lázás, magáról megfellebbező felmagasztaltságában állott a közönség elé, napok óta epesztődött, hogy miképpen plántálhassa át abba az ő szívének minden lobogását s az izgalmai betegé tette.

És ott a csatatéren, hol Petőfi is elesett, írta meg életének legfenségebb poémáját.

... És te nagy ember, bizonyára tudod azt, hogy egy ország népe állta körül ravatalod, az kísért el utolsó utadon és az fog megőrizni lelkében tégedet örökkön örökké.

Pihenj csendesen!

Esküvők. Ma délelőtt tartja egybekelését *Török* Henrik Adolf m. kir. államvasúti mérnök *Teichner* Jakab kedves leányával *Szerenával*. A polgári kötés 10 órakor lesz, melyet Szombatfalván ebéd fog követni.

Holnap, 7-én tartja esküvőjét *Szakács* Zoltán *Ferenczy* Marika kisasszonnyal, özv. *Ferenczy* Istvánné kedves leányával Parajdon.

Papp-Zakor Endre kereskedő f. hó 19-én vezeti oltárhoz Aradon *Brunhuber* Kálmán és neje kedves leányát *Gizellát*.

Ugyancsak e hó 27-én tartja esküvőjét *Ifj. Drágo* Domokos kereskedő *Schlosser* György és neje kedves leányával *Johannával*, Kőhalomban.

Iparfelügyelők. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az 1893. évi XXVIII. t.-cikk alapján az ipartermelési statisztikai adatoknak az ezen törvény 33. §-a értelmében leendő egybegyűjtése végett, a szóban forgó törvény 11. §-a alapján *Maráth* József, *Pillich* Lajos és *Strohoffer* Béla áll. kö- és agyagipar szakiskolai tanárokat 1890. év tartamára iparfelügyelői teendőikkel bizta meg.

Hegedüs Sándor és az iparpártolás. Hogy az új kereskedelemügyi miniszternek milyen eleven érzéke van az iparpártolás kérdései iránt, annak jellemző bizonyítéka az a válasz, a melyet a napokban küldött az Országos Iparegyesületnek egy, múlt hónapban hozzáintézett fölterjesztésre. Ebben a leiratban a miniszter arról értesíti az egyesületet, hogy a belügyminiszterrel tárgyalást folytat olyan irányban, hogy a hazai törvényhatóságok összes ipari szükségleteik beszerzésénél és ipari munkáik kiadásánál a versenyképes hazai ipar termékeit előnyben részesítsék s ez irányban kötelező határozatot hozzanak. Ha ezek a tárgyalások sikerre vezetnek, — a mi nagyon óhajtott, — ezzel a magyar ipar boldogulásának egy lényeges föltétele valósul meg, a melynek érdekében az Iparegyesület már régóta agitál.

Petőfi-ünnepélyek. Petőfi halálának évfordulója alkalmából a mai napon három *Petőfi-ünnepélyről* vettünk értesülést. Városunkban az Iparos Önképzőegylet rendezte az ünnepélyt a következő sorrenddel: 1. kép *Petőfi az oroszok szuronyá előtt*, 2-ik kép *Petőfi halála*, 3-ik kép *Petőfi ébredése*, drámai költemény *E. Kovács* Gyulától: a Nemző Ráduly Mariska, *Petőfi* Mészáros Zoltán; 4. ik *Phantasmagoria*, *Jókai* Mórtól, előadja *Márton* Árpád; 5-ik a „*Kitűnő vendég*“ vigj. 1. felvonásban, írta *Csepreghi* Ferencz. Az ünnepély a Galter-féle helyiségben lesz megtartva s kezdete este 8 órakor.

Zetelakán a szünidőző tanuló ifjuság rendezte az ünnepélyt. A műsort a következőleg állította össze: 1. Hymnus, éneklé az ifjusági énekkar. 2. Egy gondolat bánt engemet. Irta *Petőfi* Sándor, szavalja Nagy László VII. o. t. 3. Emlébeszéd, tartja *Biró* Lajos, III. éves tanárjelölt. 4. A székelyekhez. Irta *Petőfi* Sándor, szavalja *Szabó* Zsuzsa k. a. 5. Felolvasás, tartja *Hargittai* Béla községi jegyző. 6. Vándor legény. Irta *Petőfi* Sándor, szavalja *Bálinth* Endre gymn. IV. o. t. 7. Szózat, éneklé az ifjusági énekkar.

Koronád fűdön a székelyudvarhelyi. Dalegylet hangversenyyel és táncmulatsággal egybekötött *Petőfi-ünnepélyt* rendez, a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja a fűdői zenekar. 2. „*Csatadal*“, *Huber* Károlytól. Előadja a Dalegylet. 3. Alkalmi

beszéd, tartja *Péter* Károly ref. lelkész. 4. *Czimbalom* soló. Előadja *Seitz* Margit áll. tanítónő. 5. Szavaltat. Előadja *Veres* Mózes áll. tanító. 6. „*Pepitante*“ *Markbrettől* Előadja a Dalegylet. 7. „*Felsőbb leányebéd*“, dialog, *Harmath* Lujzától. Előadja *Pünkösdi* Gitti és *Gáspár* Margit k. a. 8. „*Élj őseink hazája*“, *Schumanntól*. Előadja a Dalegylet.

Az udvarhelyi és zetelaki ünnepélyek tisztajövedelme részben az *agyagfalvi Székely-emlék javára* lesz fordítva.

Vármegyei közgyűlés. Mint említettük, *Jakab* Gyula alispán a törvényhatósági bizottság tagjait f. hó 11-ére, péntek délelőttre hívta egybe. A tárgysorozat kormányrendeleteket, hivatalos előterjesztéseket, szabályrendeleteket, választást, községi ügyeket és átiratot tartalmaz 24 pont alatt.

A sétatér-alap javára Dr. *Ráczkő* Samu orvos a polgármester kezéhez három Szejke-fűdői mulatság jövedelméből 139 frt 22 krt tett le. Ilyenformán a már régebben e célra rendezett hangversenyek jövedelmével együtt a sétatér alapja meg volna vetve s így annak csak megvalósításához kell minél hamarabb kezdeni, hogy az e tekintetben végképp elmaradt városunk közönsége egy kicsiny üdülő helyhez jusson.

Vesztett kutya garázdálkodása. Csütörtökön este egy vidékről betévedt megvesztett fehér juhász-kutya megharapta *Fischer* Ferencznét, valamint egy 17 és egy 11 éves gyermeket. A sobesülteket még a tegnap reggel elvitték a budapesti Pestaur-intézetbe. Ebből az alkalomból a kapitányi hivatal négy hetes ebzárlatot rendelt el. Figyelmeztetjük tehát az összes t. cz. kutyákat, hogy a zárlat tartama alatt vagy lakásukon megköve tartózkodjanak, vagy a mennyiben az utcán megjelenének, el ne mulasszák föltenni a szájkosarat, s azonkívül gazdáikkal pórizon vezetessék magukat. Azokat a kutyákat tudniillik, amelyek ez ellen a rendelet ellen vétének, a gypmester letartóztatja és — bocsánat a szóért — kiirtja. A kutyák tehát már csak azért is igyekezzenek a kutya-magisztrátus intézkedéseinek alávetni magukat, mert ellenkező esetben, t. i. ha tetten érik, gazdáikat is száz forintig terjedhető pénzbüntetés, behajthatatlanság esetén pedig tíz napig terjedhető elzárás kellemetlenségeinek teszik ki. Amely kutya tehát szereti gazdáját, engedelmeskedjék az előljáróságnak, amely úgy is csak saját, jól felfogott érdekében rendelte el az ebzárlatot. Ugatni azonban mindenkinek szabad.

Az Emke közgyűlés. Az Erdélyrészi magyar közművelődési-egyesület ez évi közgyűlését, mint már említettük, Gyulafehérvárt fogja tartani. A közgyűlés sorrendje a következő:

Szeptember 16-án: Ismerkedési-estély a Hungária-szálló éttermében. — Szeptember 17-én: A reggeli 9 óra 15 perczkor érkező vonatonál az Emke központi választmányának ünnepies fogadtatása Gyulafehérvár város közönsége részéről. Bevonulás a városba, hol is a Hungária előtt a vendégeket a gyulafehérvári fiókkör üdvözlí. Délelőtt 10 órakor gyülekezés a Hungária-szálló íkavéház helyiségében. 11 órakor az Emke lobogója alatt fölvonulás a várba a főgimnázium disztermébe, a hol a közgyűlés lesz a szokott tárgysorozattal. Délután 2 órakor társaslakoma. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület által rendezendő kirándulások. Szeptember 18-án: Kirándulás a Detonátára. Indulás Gyulafehérvárról d. e. 4 óra 37 perczkor. Érkezés Zalatnára 7 óra 28 perczkor. Délután fél 2 órakor ebéd az EKE. detonáti menedékházában. Este visszatérés Abrudbányára és vacsora után itt meghálás. — Szeptember 19-én: Dél-előtt 8 óráig a város futólagos megtekintése és 9 órakor tovább utazás a verespataki zuzó-művekhez és aranybányákhoz. Estére Zalatnára visszatérés és itt meghálás. — Szeptember 20-án: Reggel 5 órakor vasuton visszaindulás Kolozsvárra. — II. Szeptember 18-án: Kirándulás Algyógyra. Gyulafehérvárról indulás reggel 4 óra 11 perczkor. Érkezés Romoszra 5 óra 9 perczkor. Innen kocsikon Algyógyra. Reggel az Emke alapította m. kir. állami gróf *Kun* Kocsárd székelyföldműves iskolában. Azután az intézet megtekintése. *Kun* Kocsárd gróf sírjának megkoszorúzása. Kirándulás a fűdöbe. Itt ebéd és d. u. 6 óra 28 perczkor visszatérés Kolozsvárra.

Az új ötkornás ezüstpénz. Értesülésünk szerint az új koronás bankjegyekkel egyidejűleg hozzák forgalomba az új ezüst ötkoronásokat. Ezek is — a forintosokhoz hasonlóan — 0.900 finomságúak, de valamivel nagyobbak lesznek, mint a forintosok; az ötfrankos nagyságát ellenben nem érik el. Egy kilogramm ezüstöntvényből 41 $\frac{2}{3}$ darab ilyen egyenkint

24 gramm súlyú ötkoronásat fognak verni. Az ötkoronás 21.6 gramm szinezüstöt fog tartalmazni, míg öt darab egykoronás összesen csak 20.875 gramm szinezüstöt tartalmaz. Tehát egy ötkoronásban 0.715 grammal több a szinezüst, mint öt egykoronásban; szóval az ötkoronás érem minden koronájának külön-külön mintegy 3.48 fillérrel nagyobb lesz a belértéke, mint a mekkora az egykoronás belértéke. Magánforgalomban mindenki köteles 250 korona összegéig elfogadni az ötkoronásokat. Egyelőre 64 millió forint értékben hozzák forgalomba az új váltópénzt, még pedig esik ebből az összegből 19.2 millió Magyarországra és 4.8 millió Ausztriára.

Emléket az agyagfalvi réten. Ujabbán adakoztak: Somogyi Albert gyűjtőivén 2 frt, Menyhárt András esperes gyűjtőivén 3 forint, Péter Gergely gyűjtőivén 3 frt 07 kr, Velics Ödön gyűjtőivén 5 frt 40 kr, Szabó János gyűjtőivén 5 frt 25 kr, összesen 18 frt 72 kr, ezt hozzáadva a már begyűlt 782 frt 38 krhoz, az alap összege tesz 801 frt 10 krt. Fogadják a nemesszövület adakozók hazafias adományukért a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. Sz.-Udvarhely, 1899. augusztus hó 5-én. *Ferenczi János* végr. biz. pénztárnok.

Október hatodika. Az idei október 6-án lesz félszázados évfordulója annak a szomorú eseménynek, hogy Aradon a tizenhárom honvédtábornokot kivégezték. Ez évforduló emléknappját kegyelettel fogják megülni az egész országban. A fő gyászünnepe október 6-án lesz Aradon, a hová összegyűlnek az ország összes honvédegyesületeinek képviselői. Az orsz. honvédegyesületek központi választmányához a csanádmezei honvédegyesület javaslatot nyújtott be, hogy az idei országos honvédegyesület az országos gyászünneppel kapcsolatban Aradon tartsák meg. A központi választmány ezt az indítványt nem tette magáévá, hanem azt határozta, hogy az idei országos honvédegyesület november második felében Budapesten lesz. Erről a határozatról körlevélben értesítik a honvédbajtársakat.

Tisztviselők szabadságideje. A belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, a melyben arról van szó, hogy a megyei és városi tisztviselőknek mennyi ideig lehet vakációzni. A belügyminiszter azt mondja, hogy hat heti szabadság csak is a hivatalfőnököknek dukál. Azoknak, akik mint egyszerű tisztviselők működnek, négy hétnél tovább vakációzni nem szabad. Az ugynevezett kezelő- és segédhivatalnokok pedig csak is két heti szabadságidőt vehetnek igénybe. Ha azonban betegség vagy más különös méltánylás érdemlő rendkívüli eset fog fenn, akkor a szabadságidő nagyobb lehet. Kimondja még a rendelet azt is, hogy a vakáció időpontját úgy kell megválasztani, hogy a hivatali ügykezelés hátrányt ne szenvedjen s hogy minden pihenő tisztviselőnek kellő helyettese legyen.

A melegség. A nóta azt tartja, hogy „nyáron mindig meleg van“, de a nóának az ideu nincs igaza. Mert az ideu nyáron nem volt mindig meleg, s mióta a melegség beköszöntött, nem is melegség van, hanem forróság. Nálunk is inkább főnek az emberek, mint izzadnak, másutt pedig egyenesen elhullanak a napmelegtől. Franciaországban e napokban egész sereg embert ért napszúrás, melegtől való gutaütés, Oldenburgban kilenc ember halt meg a forróságtól, Madridban az emberek nem mertek az árnyékba menni, mert rosszul lettek a melegségtől. Most a newyorkiak panaszkodnak, hogy nem tudnak hová lenni a forróságtól. Valóságos gyűlölséggel beszélnek Fahrenheitről, amiért 121 foknyi melegség is lehetséges az ő thermometerén. Ott, a hol Réaumur uralkodik a klímán, a forróság szerényebben viselkedik, de a hosszú Fahrenheit-foklépcső felköltötte a melegség ambícióját, s arra ösztökéli, hogy nőjjön, amíg csak lehet. A newyorki melegség akkora volt e napokban, hogy megszólaltak tőle az automatikus tűzjelzők, s ide-oda csalogatták a tűzoltókat. A tűzoltó is csak ember, különösen Newyorkban. Amúgy is izzadtak már, de a folytonos kivonulástól valósággal elpárologtak. Gáznemű állapotba mentek át, s elillantak. Newyorkban ma alig is van tűzoltó. A newyorkiaknak az a legnagyobb bajuk, hogy még a víz se ad nekik enyhülést. A vízvezetékük reservoirjai nyitottak, s a víz alaposan megmelegszik bennük, míg a csövezetékbe jut. A newyorki ivóvízben csakis melegen lehetett megfürdeni, a mi nem elégíti ki azt, aki hideg vizet inni akar. Feltűntek a világos ruhák általánosságban. A fiakkerek óriási ládákkal robognak a pályaház felé. Itt a szalmaövegyek aranykora, beköszöntött végre az igazi nyár.

A falusi lakások benépesülnek városi emberekkel, a kik drága pénzért veszik meg a szabad levegőt. Mi pedig, a kiket hivatásunk továbbra is ide köt a városba, elgyönyörködünk változatlan szépségeiben és akár irigykedve, akár őszinte szívvvel eldicsekszünk, hogy milyen jó is itt Székelyudvarhelyen.

A magyarosodás érdekében. A kormány a magyarosodás érdekében messze kiható intézkedéseket tervez. E szerint 1900. évtől kezdve a kereskedők és iparosok, egyszóval bármiféle czimtábla felirata csak magyar lehet, csak magyar szövegű űrlapok bocsátatnak forgalomba és csak is azon kereskedők könyvei fognak hitelességgel birni, melyek az állam nyelvén vezetettek. Ez az intézkedés ki fog terjedni úgy a fővárosra, mint az ország egyéb városaira és községeire.

Tanügy.

Iskolai értesítés. A székelyudvarhelyi kir. állami főreáliskolában az 1899-1900. iskolai évre a beiratások folyó évi szeptember 1., 2. és 4-én tartatnak meg.

A beiratáshoz a tanuló szülője vagy megbízottja kíséretében jelenhetik meg az igazgatóság előtt s a következő okmányokat tartozik magával hozni: a) a megelőző évről nyert iskolai bizonyítványt; b) keresztlevelet és c) az újraoltási igazolványt.

A főreáliskola első osztályába olyan tanulók vétetnek fel, kik kilencz évesek multak s az elemi iskola negyedik osztályát jó eredménnyel végezték. Olyanok is felvétetnek, akik ilyen bizonyítvánnyal nem birnak, csak ez esetben a felvételi vizsgálaton kell igazolniuk, hogy a megkívántató előkészültséggel birnak.

A többi osztályokba azok vétetnek fel, akik a reáliskola megelőző osztályát legalább is elégséges eredménnyel végezték.

Azok, akik gimnáziumból, polgári iskolából

vagy esetleg katonai reáliskolából akarnak átlépni, szintén felvételi vizsgálatot tartoznak tenni, de csak azokból a tárgyakból, melyeket az elhagyott intézetben vagy egyáltalán nem tanult, vagy nem oly tejedelemben, mint azt a reáliskolában tanították.

A felvételi vizsgálatok, valamint a javító vizsgálatok f. évi augusztus 30. és 31-én tartatnak meg.

A felvételi vizsgálat díja 10 frt, míg ellenben a javító vizsgálatok díjmentesek.

Az évi tandíj 18 frt, mely két esetleg négy részletben is fizethető. Indokolt esetben a jó előmeneteli és magaviseletű tanulókat fele, esetleg az egész tandíj fizetése alól is felmentheti az igazgatóság. Akik e kedvezményben részesülni ohajtanak, az igazgatósághoz czimzett s a legujabb keletű szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat a beiratáskor nyujtsák be.

A beiratási díj 4 frt 80 kr, esetleg 5 frt 80 kr, Ez alól felmentés nincs.

Az intézettel kapcsolatban egy 65 tanulóra berendezett internatus is van, melyben a tanulók felügyeletet, teljes ellátást kapnak. Az internatusi díj 10 hónapra 300 frt.

Az internatusból 20 székely tanuló kaphat jó ebédet 10 hónapon át összesen 20 frtért. Sőt az olyan jó előmeneteli tanulók, akik szegénységüket kellően igazolni tudják, még a 20 frt fizetése alól is felmentetnek. Az ilyen tanulók a városon laknak s úgy járnak be ebédre.

E kedvezményre különösen felhívja az igazgatóság a székely községek igen tisztelt lelkészeinek és tanítóinak figyelmét, hogy az olyan szülőket, a kiknek ilyen gyermekeik vannak, e kedvezmény igénybevételére buzdítsák.

Ugy az internatusot, valamint a főreáliskolát illetőleg az érdeklődő és tájékozódni ohajtó szülőknél szivesen nyujt felvilágosítást az igazgatóság.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

Hirdetmény.

Azon t. cz. szülőknél és gyámoknak, kik fiaikat, illetőleg gyámoltjaikat a székelyudvarhelyi róm. kath. főgymnasiumban akarják taníttatni, tudomására hozom, hogy fensőbb intézkedés folytán 1899-1900. tanévtől kezdve a katolikus tanulókért 20 frt, a nem katolikusokéért 30 frt tandíjt kell fizetni egyaránt.

E mellett az eddig szedetni szokott egyéb díjak továbbra is fenntartatnak.

Székely-Udvarhelyt, 1899. augusztus 1.

Az igazgató távollétében

Daróczi János,

róm. kath. főgymn. tanár.

Székely-Udvarhely város területén, a felső határban a vasuti indóházzal szemben lévő Bálint György által megnyitott utca végében lévő kertemet az utca megnyújtásával, két oldalról apró telkekre 10 éves törlesztésre felosztom. Venni szándékozók Kossuth-utcai lakasomon bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

özv. SOLYMOSY PÁLNÉ.

M. kir. államvasúttal.

Nyári menetrend.

Érvényes 1899. május 1-étől.

V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.
715			300	ind. Székely-Udvarhely ér.	159		620
731			316	Bikafalva	140		601
743			329	Bögöz	127		547
807			354	N.-Galambfalva	110		530
823			411	Bethfalva	1241		501
831			421	Székely-keresztur	1232		453
848			438	Ujszékely	1203		429
902			454	érk. Héjjasfalva ind.	1148		414
209			1025	Brassó		209	800
921			504	ind. Héjjasfalva ér.		1112	403
951	553	1140	532	Segesvár		1051	340
	654	101		érk. K.-Kapus ind.		945	213
		419		N.-Szében			
	656	125		ind. K.-Kapus ér.		943	158
	849	433		érk. Kocsárd ind.		752	1054
		1030		M.-Vásárhely		1030	115
	854	443		nd. Kocsárd ér.		750	1042
	1046	645		Kolozsvár		555	833
	231	1117		Nagy-Várad		211	342
	750	620		érk. Budapest ind.		915	830

Az indulási és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak.

Az éjjeli idő esti 600 órától reggeli 500 percig, a perczeket jelző számjegyek aláhuzásával vannak kitüntetve.

Utánnyomat nem díjazatik.